

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo, PL 33
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@stm.fi

Asia: Luonnos erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntö 30.12.2019 (hankenumero STM137:00/2019)

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä (PPSHP) lausuntoa luonnoksesta erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Ehdotetut muutokset koskisivat asetuksen 7§:ssä säädettyä lonkan ja polven tekonivel-leikkausten, selkäkirurgian, rintasyöpäleikkausten ja paksusuolisyövän leikkausten lukumääriä. Asetusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että asetuksessa säädetty lukumäärät olisi mahdollista alittaa asetuksessa säädettyjen edellytysten täytyessä. Asetuksen 6 §:ssä säädetään viiteen yliopistolliseen sairaalaan tai erityisistä syistä muuhun vastaavaan tasoiseen sairaalaan koottavista vaativista leikkauksista ja toimenpiteistä. Asetuksen 6 §:ää muutettaisiin siten, että jatkossa pykälässä tarkoitetut vaativat leikkaukset tai toimenpiteet keskitettäisiin yliopistollisiin sairaaloihin.

Asetuksen 6 § muutokset

PPSHP kannattaa ehdotettuja muutoksia, jotka selkeyttävät sairaaloiden välistä työnjakoa ja parantavat asetuksen 6 § mukaisten potilasryhmien hoidon laatua ja potilasturvallisuutta. Oulun yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueella asetuksen 6 § mukaiset hoidot on jo keskitetty yliopistolliseen sairaalaan järjestämissopimuksen mukaisesti.

Asetuksen 7 § muutokset

Uuden asetusluonnoksen mukaan primaarien lonkan ja polven tekonivelleikkausten noin 600 kappaleen lukumäärä ja selkäkirurgian noin 150 kappaleen lukumäärä voidaan alittaa, jos erityisvastuualueen erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa katsotaan välttämättömäksi päivystyspisteiden välisten etäisyyksien ja väestön palvelutarpeen vuoksi turvata palveluiden kiireellinen saanti. Lisäksi edellytyksenä on ortopedian ja traumatologian erikoisalain ympärivuorokautinen päivystys sekä yhteistyössä yliopistollisen sairaalan kanssa varmistettu hoidon laatu, potilasturvallisuus, osaaminen ja hoidon kokonaisuus.

Vastaavasti primaarien rintasyöpäleikkausten noin 150 kappaleen ja paksusuolisyövän leikkausten noin 70 kappaleen lukumäärä voidaan alittaa, jos erityisvastuualueen erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa katsotaan välttämättömäksi päivystyspisteiden välisten etäisyyksien ja väestön palvelutarpeen vuoksi turvata palveluiden kiireellinen saanti. Lisäksi edellytyksenä on soveltuvan kirurgisen erikoisalalan ympärivuorokautinen päivystys sekä yhteistyössä yliopistollisen sairaalan kanssa varmistettu hoidon laatu, potilasturvallisuus, osaaminen ja hoidon kokonaisuus huomioiden asetuksen 3 ja 4 § mukaiset päätökset.

PPSHP kannattaa ehdotettuja 7§:n muutoksia, joiden avulla voidaan turvata myös harvaan asutuilla alueilla sairaaloiden riittävä päivystysvalmius vaarantamatta liiaksi potilasturvallisuutta ja heikentämättä hoidon laatua. Yliopistollisen sairaalan ja erityisvastuualueen muiden sairaaloiden yhteistyön varmistamiseksi PPSHP kuitenkin ehdottaa asetusluonnokseen lisättäväksi sanat ”yliopistollisen sairaalan koordinoimana” asetusluonnoksen kohtaan, jossa edellytetään yliopistollisen sairaalan kanssa varmistettu hoidon laatu, potilasturvallisuus, osaaminen ja hoidon kokonaisuus, mikäli asetuksen määrittelemät potilasmäärät eivät täyty.

Koordinaatio-sana pitää tässä kohdassa sisällään esimerkiksi erityisvastuualueen yhtenäiset hoitoketjut, vakiomuotoiset hoitomenetelmät, yhteiset potilaskokoukset erityisesti syöpäpotilaiden diagnostiikan ja hoidon osalta, yhtenäiset laaturekisterit, auditoinnit ja säännölliset osaamisen varmistavat asiantuntijoiden vierailujaksot yliopistollisessa sairaalassa. Hoidon laadun ja potilasturvallisuuden varmistavista kriteereistä tulisi säätää tarkemmin ja määritellä säädöksissä eri toimijoiden väliset vastuut. Tässä yhteydessä tulisi korostaa yliopistollisen sairaanhoitopiirin roolia hoidon laadun ja potilasturvallisuuden koordinoijana.

Muita huomioita

Asetus esitetyssä muodossaan on tulkinnanvarainen, koska siinä ei määritellä, miten paljon 7§:ssä säädettyjä potilaslukumääriä voitaisiin yhdessä sopimalla alittaa. Asetus ei myöskään erottele laajan päivystyksen sairaaloita muista erityisvastuualueen sairaaloista potilaslukumäärien eikä hoidon laadun suhteen, vaikka asetuksen perustelumuiotissa todetaan, että nimenomaan laajan päivystyksen sairaaloissa tulisi pyrkiä ylläpitämään riittävää syöpäkirurgian osaamista yliopistosairaalan avustuksella.

Nämä tulkinnanvaraiset seikat voivat aiheuttaa ristiriitatilanteita erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien välillä ja saattavat yliopistollisen sairaalan erityisen hankalaan asemaan sairaanhoitopiirien välisten ristiriitojen sovittelijana. Käytännössä näkemuserot saattavat johtaa vaikeuksiin solmia erikoissairaanhoidon järjestämssopimuksia.

Tämä ongelma voidaan välttää määrittelemällä tarkasti asetuksen 7§:n potilaslukumäärät, joita ei voida alittaa yhdessä sopimallakaan, tai vaihtoehtoisesti säätää taho, jolla on oikeus määrittää nämä potilaslukumäärät.

Oulussa 10.2.2020

Ilkka Luoma *12.2.2020*
Sairaanhoitopiirin johtaja

Juha Korpelainen
Johtajaylilääkäri

